

LIBRI GEDANENSES XXXI/XXXII

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI GDAŃSKIEJ PAN ZA LATA 2008–2009

1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Struktura organizacyjna Biblioteki Gdańskiej PAN, ustalona i zatwierdzona przez Zastępcę Sekretarza Naukowego PAN w dniu 13 listopada 1985 r., ze zmianami wprowadzonymi kolejnymi decyzjami Dyrektora, przedstawiała się następująco:

- I. Dział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów;
- II. Dział Opracowania Druków Nowych;
- III. Dział Druków XIX i pierwszej połowy XX wieku (nabytki do 1945 roku);
- IV. Dział Udostępniania i Informacji Naukowej;
- V. Dział Zbiorów Specjalnych:
 - Pracownia Dokumentów Wtórnych i Informatycznych;
 - Pracownia Dokumentów Życia Społecznego;
 - Pracownia Grafiki;
 - Pracownia Kartografii;
 - Pracownia Muzykologiczna;
 - Pracownia Numizmatów, Ekslibrisów i Fotografii;
 - Pracownia Rękopisów;
 - Pracownia Starych Druków;
 - Pracownia Teatrolologiczna;
- VI. Dział Konserwatorsko-Intrologatorski:
 - Pracownia Konserwatorska;
 - Pracownia Intrologatorska;
 - Laboratorium Odkwaszania Druków;
- VII. Dział Finansowo-Księgowy;
- VIII. Dział Administracyjno-Gospodarczy:
 - Komórka ds. Pracowniczych;
 - Komórka ds. Techniczno-Gospodarczych;
 - Komórka ds. BHP;
- IX. Sekretariat;
- X. Archiwum Zakładowe;
- XI. Redakcja Wydawnictw;
- XII. Kancelaria Obrony Cywilnej.

2. RADA NAUKOWA

Rada Naukowa Biblioteki Gdańskiej PAN, powołana decyzją Przewodniczącego Wydziału I Nauk Społecznych PAN z dnia 24 stycznia 2007 roku, działała w następującym składzie:

prof. dr hab. Józef Borzyszkowski
prof. dr hab. Jan Drwal
mgr Michał Jagiełło
mgr Ewa Kobierska-Maciuszko
prof. dr hab. inż. Aleksander Kołodziejczyk
prof. dr hab. Jacek Marecki
prof. dr hab. Mieczysław Nurek
mgr Ewa Ogonowska
dr Maria Pelczar
mgr Wanda Pętlicka
dr Dobrosława Platt
prof. dr hab. Jan Strelau
mgr Stefania Sychta
dr Zofia Tylewska-Ostrowska
mgr Anna Walczak
prof. dr hab. Roman Wapiński

W roku 2009 w skład Rady został dokooptowany prof. dr hab. Tomasz Jasiński.

Zgodnie z przyjętą zasadą, Rada Naukowa w roku 2008 obradowała dwukrotnie, a w roku 2009, ze względu na kończącą się kadencję Dyrektora Biblioteki, trzykrotnie. W dniach 11 kwietnia 2008 r. oraz 30 marca 2009 r. przedstawiono Członkom Rady Naukowej sprawozdanie z działalności oraz aktualną sytuację Biblioteki, odpowiednio za rok 2007 i 2008.

Na posiedzeniu 10 grudnia 2008 r. oraz 27 listopada 2009 r. Dyrektor omówiła najważniejsze dokonania minionych lat, szczególną uwagę zwracając na powiększenie kwot przeznaczonych na uposażenia pracowników Biblioteki Gdańskiej w roku 2008, a także na postęp prac w zakresie nowoczesnego opracowywania zbiorów, w tym zbiorów specjalnych i zbiorów XIX wieku w ramach Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej.

Na posiedzeniu w roku 2008 powołano Komisję Konkursową do wyboru nowego Dyrektora Biblioteki na lata 2010–2013, której wyniki prac zostały przedstawione Radzie Naukowej na specjalnym posiedzeniu w dniu 3 lipca 2009 r.

3. KOLEGIUM BIBLIOTEKI GDAŃSKIEJ

Posiedzenia Kolegium Biblioteki Gdańskiej odbywały się zgodnie z planem co miesiąc. Omawiano bieżące problemy: stan prac nad katalogiem on-line, plany i wyniki pracy poszczególnych Działów Biblioteki wraz ze sprawozdaniami Komisji Skontrolowej i Szkoleniowej, sprawy wydawnicze, aktualną sytuację kadrową i finansową jednostki, projekt budżetu Biblioteki Gdańskiej na następny rok i jego podział, a także podział i wykorzystanie funduszu socjalnego i mieszkaniowego.

4. SPRAWY PERSONALNE

Pracownicy Biblioteki Gdańskiej na dzień 31 grudnia 2009 r.

dr Maria Pelczar

mgr Wanda Pętlicka

mgr Alicja Świątek-Jaros

dyrektor

zastępca dyrektora

główny księgowy

Dział	Liczba osób
Dział Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów	7
Dział Opracowania Druków Nowych	12
Dział Druków XIX i Pierwszej Poł. XX w.	13
Dział Udostępniania i Informacji Naukowej	15
Dział Zbiorów Specjalnych, w tym:	25
Pracownia Dokumentów Wtórnych i Informatycznych	2
Pracownia Dokumentów Życia Społecznego	1
Pracownia Grafiki	2
Pracownia Kartografii	3
Pracownia Muzykologiczna	1
Pracownia Numizmatów, Ekslibrisów, Fotografii	2
Pracownia Rękopisów	5
Pracownia Starych Druków	7
Pracownia Teatrolologiczna	1
Magazyn Zbiorów Specjalnych	1
Dział Konserwatorsko-Intrologatorski, w tym:	9
Pracownia Konserwacji	3
Pracownia Intrologatorska	4
Laboratorium Odkwaszania Papieru	2
Dział Finansowo-Księgowy	3
Dział Administracyjno-Gospodarczy	16
Sekretariat	2
Archiwum Zakładowe	1
Redakcja wydawnictw	1
Kancelaria Obrony Cywilnej i Pełnomocnik Ochrony Informacji Niejawnych	1
Razem	105

5. FINANSE

Biblioteka Gdańska PAN była finansowana z budżetu Polskiej Akademii Nauk: część 67, dział 921, rozdział 92 116. Wysokość budżetu wynosiła:

2008	2009
5 902 836,00 zł	6 397 492,00 zł w tym rezerwa celowa (PBC) 534 392,00 zł.

Na zakup zbiorów przeznaczono:

w roku 2008: 295 218,21 zł;

w roku 2009: 428 565,26 zł.

W rozbiciu na poszczególne rodzaje zbiorów kształtowało się to następująco:

Wydatki na gromadzenie zbiorów wg ksiąg inwentarzowych poszczególnych rodzajów zbiorów (w złotych)	2008	2009
Druki zwarte nowe	113 046,06	116 990,48
Czasopisma krajowe i zagraniczne	53 640,15	40 721,64
Zbiory specjalne, w tym:	128 532,00	270 853,14
CD (kopie cyfrowe)	36 667,79	161 091,58
DŹS	2352,20	–
ekslibrisy	–	700,00
eksponaty muzealne	–	–
grafika	26 450,00	32 410,00
fotografie	16 210,94	2150,00
inkunabuły	–	–
kartografia	5103,20	14 881,19
mikrofilmy	23 286,87	24 889,37
muzykalia	–	110,00
numizmaty	10 629,00	8883,00
rękopisy	6000,00	9238,00
stare druki	–	16 500,00
teatralia	1832,00	–
Ogółem	295 218,21	428 565,26

Kwoty otrzymane ze środków na Działalność Wspomagającą Badania, przeznaczone całkowicie na rozwój nowoczesnej formy udostępniania i opracowania zbiorów (digitalizacja, archiwizacja, zakup nowych programów, utrzymywanie i uzupełnianie bazy, opracowanie w systemie VIRTUA) wynosiły:

w roku 2008: 182 450,00 zł;

w roku 2009: 146 750,00 zł.

6. GROMADZENIE

Druki zwarte XIX–XXI w.

Rok	Kupno	Dary	Wymiana	Zasób	Łącznie	Wartość (zł)
2008	2862	2263	105	–	5230	168 541,01
2009	2986	2781	129	54	5950	187 755,70

Wydawnictwa ciągłe

Rok	Kupno	Dary	Wymiana	Zasób	Łącznie	Wartość (zł)
2008	760	525	106	29	1420	76 297,15
2009	640	549	103	28	1320	63 347,64

Zbiory specjalne

Rok	Rękopisy	Stare druki	Grafika	Kartografia	Ekslibrisy	Numizmaty	Fotografia	DŹS	CD-ROM	Mikrofilmy	Teatralia	Ogółem
2008	37	406	33	278	1	132	28	160	126	951	145	2299
2009	115	999	61	63	1	137	27	240	230	147	205	2230

7. STAN ZBIORÓW

NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008 R. ORAZ 31 GRUDNIA 2009 R.

	2008	2009
Druki zwarte XIX–XXI w.	563 974	569 480
Czasopisma:		
tytułów	7791	7845
tytułów, które wpłynęły w danym roku	627	681
woluminów	91 904	93 224
Zbiory specjalne	177 917	180 826
Rękopisy	8996	9111
Stare druki (bez inkunabułów)	57 665	58 664
Inkunabuły	664	664
Reprodukcje starych druków i rękopisów	116	116
Grafika	7970	8031
Ekspozyty muzealne	91	91
Kartografia	10 544	10 607
Ekslibrisy wraz z albumami ekslibrisów	12 688	12 689
Fotografie	30 236	30 942
Numizmaty	3714	3851
Muzykalia	–	5
DŹS-y	27 375	27 615
CD-ROM-y (liczba pozycji / liczba płyt)	658/1956	888/4767
Mikrofilmy (liczba pozycji inwentarzowych)	11 984	12 131
Teatralia	5880	6085

8. OPRACOWANIE ZBIORÓW

a. Druki zwarte i wydawnictwa ciągle XIX–XXI wieku
objęte opracowaniem on-line

Na dzień 31 grudnia 2009 r. katalogowa baza on-line BG PAN zawierała:

- 41 412 rekordów bibliograficznych, w tym 2.111 rekordów bibliograficznych czasopism
- 44 105 rekordów egzemplarza
- 102 534 rekordów haseł wzorcowych
- 2464 rekordów zasobów.

Wszystkie pozycje na bieżąco otrzymywały charakterystykę rzeczową zgodnie z językiem KABA, zdecydowana większość tytułów otrzymywała 2–3 haseł przedmiotowych.

W bazie NUKAT funkcjonowały łącznie 18 683 rekordy bibliograficzne i hasła wzorcowe autorstwa BG PAN.

W roku 2009 rozpoczęto opracowanie w systemie VIRTUA książek dziewiętnastowiecznych z sygnaturami literowymi. Przedmiotem katalogowania on-line był dział Od – dotyczący Gdańska.

b. Zbiory specjalne

Opracowanie w systemie on-line rozpoczęto w dziale zbiorów specjalnych od kartografii (w kwietniu 2008 r.) i muzykaliów (w lipcu 2008 r.). Pierwszy rekord starego druku do katalogu NUKAT został wprowadzony 23 października 2009 r. Równolegle we wszystkich zespołach zbiorów specjalnych kontynuowane było opracowanie elektronicznie w środowisku dLibra, służącym budowaniu lokalnej bazy biblioteki cyfrowej BG PAN, a także w systemie VIRTUA do NUKAT i metodą tradycyjną.

	2008		2009	
	Metodą tradycyjną	Metodą elektroniczną	Metodą tradycyjną	Metodą elektroniczną
Zbiory specjalne ogółem	2211	167	958	760
Stare druki	221	42	–	142
Grafika	–	–	61	–
Kartografia	–	89 (w tym 66 do NUKAT)	–	238
Ekslibrisy	1	–	1	–
Numizmaty	82	–	87	–
Fotografie	203	–	16	51
DŹS	280	–	330	–
Dokumenty wtórne i informatyczne	1249	–	438	–
Rękopisy	43	16	25	28
Teatralia	132	20	–	301

W oparciu o podpisaną umowę między Biblioteką Gdańską, Fundacją Biblioteki Gdańskiej i NASK zrealizowano projekt “Kolekcja unikatowych atlasów morskich XVI–XVIII w. w zbiorach Biblioteki Gdańskiej” w celu umieszczenia ich pełnych kopii cyfrowych na stronie NASK.

9. UDOSTĘPNIANIE

Czytelnie (ogólna, czasopism, XIX i 1 poł. XX wieku, zbiorów specjalnych)

	2008	2009
Liczba dni otwarcia w ciągu roku	268	272
Liczba odwiedzin	12 650	12 084
Przeciętna dzienna liczba odwiedzin	51	48
Łączna liczba udostępnień	59 486 woluminów	67 295 woluminów

Pracownie

	2008	2009
Liczba dni otwarcia w ciągu roku	132	133
Liczb odwiedzin	425	441
Przeciętna dzienna liczba odwiedzin	3	3
Udostępnione pozycje:		
Stare druki	450	150
Inkunabuły	46	42
Grafika	1443	783
Kartografia	1800	2500
Ekzlibrisy	98	195
Numizmaty	169	–
Fotografie	4966	12 813
DŹS-y	146	67
CD-ROM-y	–	–
Teatralia	119	98
Łącznie	9417	16 898

10. KONSERWACJA ZBIORÓW

W zakresie konserwacji poddano:

– dezynfekcji w komorze próżniowej:

w roku 2008: 202 vol. + 11 koszy drobnych obiektów

w roku 2009: 24 vol. + 16 koszy drobnych obiektów
– pełnej konserwacji:
w roku 2008: 5 vol. rękopisów i druków oprawnych
w roku 2009: 3 vol. zbiorów specjalnych (*Atlas Orteliusa* z XVI w., rękopis muzyczny XVI/XVII w., tzw. klocek zawierający kilkadziesiąt gdańskich druków okolicznościowych z XVII w.).

Ponadto w Pracowni Intrologatorsko-Konserwatorskiej na bieżąco wykonywano czyszczenie i reperacje zniszczonych obiektów.

Poza siedzibą Biblioteki, w Muzeum Piśmiennictwa w Grębocinie k/Torunia, poddano dezynfekcji kolejne 1737 mb (2008) i 750 mb (2009) zbiorów przejętych w roku 2005 z Biblioteki PAN w Warszawie.

W połowie roku 2008 w Bibliotece Gdańskiej rozpoczęło działalność Laboratorium Odkwaszania Papieru. W związku z brakiem pełnego wyposażenia, do końca tego roku prace ograniczyły się do zabiegów intrologatorskich w celu zabezpieczenia obiektów przeznaczonych do odkwaszenia. W roku 2009 w Laboratorium:

- odkwaszono 800 obiektów (96 ksiąg + 593 afisze + 111 programów teatralnych);
- zdublowano na płótno 45 obiektów;
- poddano reperacji i oprawie 40 odkwaszonych jednostek.

11. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

W Dziale Udostępniania i Informacji Naukowej opracowano
w roku 2008: 107 kwerend, udzielono 242 informacji katalogowych;
w roku 2009: 110 kwerend i 433 informacji katalogowych.

W Dziale Druków XIX i pierwszej połowy XX wieku wykonano
w roku 2008: 8 kwerend;
w roku 2009: 12 kwerend.

W Dziale Zbiorów Specjalnych opracowano
w roku 2008: 193 kwerendy;
w roku 2009: 148 kwerend.

Ponadto udzielono:

w roku 2008: 420 konsultacji merytorycznych oraz ponad 700 informacji na temat zbiorów;

w roku 2009: 390 konsultacji merytorycznych oraz ponad 1300 informacji na temat zbiorów, w tym udostępnianych w PBC.

Jakość usług w zakresie informacji naukowej w Bibliotece wspomagały trzy szczególnie ważne bazy danych, z których korzystano w BG PAN:

- EBSCO (czasopisma zagraniczne) – 109 sesji
- BRITANNICA (wiedza encyklopedyczna) – 204 sesji
- LEX (informacja prawna) – 464 sesji.

12. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA BIBLIOTEKI

Centralnym wydarzeniem w życiu naukowym Biblioteki Gdańskiej PAN w 2009 roku była Ogólnopolska Konferencja Naukowa zatytułowana „Zbiory Książnicy Gdańskiej w Służbie Nauki”, która odbyła się 26 listopada w historycznym budynku Biblioteki.

Konferencja nawiązywała do podjętej kilka lat wcześniej inicjatywy prezentowania gdańskich zbiorów historycznych, służących wielu dziedzinom badawczym. Równocześnie była podsumowaniem dwunastoletniej kadencji dyrektora Biblioteki dr Marii Pelczar.

Program konferencji składał się z trzech bloków tematycznych: pierwszy poświęcony był Janowi Heweliuszowi, drugi zbiorom gdańskim w służbie nauki, trzeci Bibliotece Gdańskiej jako warsztatowi pracy naukowej. Na całość złożyło się 10 wystąpień, referatów przygotowanych przez naukowców z różnych ośrodków uniwersyteckich, zakończonych krótkim koncertem organowym w wykonaniu dr. Andrzeja Szadejko. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem środowiska, uczestniczyło w niej ok. 100 osób, w tym przedstawiciele władz PAN.

Podczas konferencji dokonano uroczystego odsłonięcia tablicy upamiętniającej pierwszych powojennych pracowników Biblioteki („Oni byli pierwsi... 1945... 1946”).

Drugim wydarzeniem o podobnym charakterze była ogólnopolska sesja naukowa zatytułowana „600 lat Fundacji św. Jakuba w Gdańsku”. Tym razem Biblioteka wystąpiła w roli współorganizatora sesji, która miała miejsce w nowym gmachu. Organizatorzy sesji poświęcili szczególną uwagę Bibliotece Gdańskiej, która przez kilkadziesiąt lat w XIX wieku mieściła się w murach Kościoła św. Jakuba.

Działalność naukowa Biblioteki obejmowała zarówno kontynuację wieloletnich planów jak i nowe zadania. Pracownicy Biblioteki uczestniczyli czynnie w kilkunastu konferencjach, wygłaszając referaty i komunikaty.

Podpisana wcześniej umowa o współpracy z Akademią Muzyczną w zakresie pełnego opracowania unikatowych zbiorów muzycznych XVI–XVIII w., dzięki ogromnemu zaangażowaniu i aktywności dr. Andrzeja Szadejko, rozwijała się dynamicznie w ramach wspólnego projektu „Muzyczne dziedzictwo Gdańska w zbiorach Biblioteki Gdańskiej PAN”.

Kontynuowana była również żywa współpraca z Muzeum Historycznym Miasta Gdańska, w tym także z oddziałem Dom Uphagena, w zakresie opracowania dokumentacji ikonograficznej dotyczącej architektury Gdańska w zbiorach Biblioteki Gdańskiej. Projekt realizowany był jako grant otrzymany przez Fundację Biblioteki Gdańskiej w ramach konkursu ogłoszonego przez Miasto Gdańsk. Współpraca z Domem Uphagena dotyczyła także przygotowywania scenariusza wystawy prezentującej księgozbiór J. Uphagena przechowywany w Bibliotece, planowanej w roku 2010 w ramach uroczystości związanych z 400-leciem utworzenia konsulatu Francji w Gdańsku.

W ramach utworzonego w 2008 roku Konsorcjum bibliotek naukowych Pomorza i w oparciu o podpisaną Umowę Partnerstwa z Urzędem Miasta rozpoczęto współpracę kilkunastu bibliotek naukowych w ramach Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej.

Pomyślnie zakończony w 2008 roku I etap realizacji PBC skutkowało w roku 2009 zakupami niezbędnego sprzętu i wyposażenia, organizowaniem własnej Pracowni Digitalizacji, wdrażaniu toku prac digitalizacyjnych, poprzedzonych katalogowaniem on-line w VIRTUI, tak by mogło przebiegać sprawnie skanowanie i opracowanie w 2010 roku.

Lata 2008 i 2009 to także czas przygotowywania uroczystych obchodów 400-lecia urodzin Jana Heweliusza przez władze Miasta („400 imprez na 400-lecie”). Biblioteka jako instytucja, a także poszczególni pracownicy czynnie uczestniczyli w realizacji tych planów.

Oba powyższe Projekty, niezwykle ważne dla Miasta i środowiska, znajdowały się w centrum zadań realizowanych przez Bibliotekę.

Kolejnym ważnym partnerem Biblioteki była Fundacja Gdańska, z którą współpraca przebiegała na kilku płaszczyznach. Istotnym wydarzeniem było zakończenie w 2009 roku pracy nad pierwszym tomem bibliografii literackiej Gdańska w ramach serii „Gdańsk w literaturze”. Autorzy bibliografii to kilkunastoosobowy zespół pracowników BG PAN, kierowany przez Panią dr Zofię Tylewską-Ostrowską. Tom obejmujący okres 997–1600 ukazał się drukiem, za sprawą Fundacji Gdańskiej i Wydawnictwa Słowo/obraz terytoria (temu wydarzeniu towarzyszyła uroczysta promocja w Bibliotece). W tym samym czasie rozpoczęto pracę nad kolejnym tomem dotyczącym lat 1601–1700, którego zakończenie planowane jest w 2010 roku.

Współpraca z Fundacją im. St. Fleszarowej-Muskat w Sopocie dotyczyła m.in. przejścia przez Bibliotekę w formie depozytu drugiej części materiałów archiwalnych pisarki z lat 1930–1991 (w liczbie 321 obiektów).

Współpracowano również z Nadbałtyckim Centrum Kultury w Gdańsku w przygotowaniu tematu badawczego „Przebudowa Gdańska na przełomie XIX i XX wieku”.

Utrzymywane były kontakty z Muzeum w Wilanowie w zakresie wyszukiwania druków dotyczących Jana III Sobieskiego, a także z Muzeum II Wojny Światowej oraz Centrum Hewelianum, szczególnie w zakresie tematyki związanej z J. Heweliuszem.

Kontynuowane było uczestnictwo w międzynarodowych organizacjach: w Konsorcjum Europejskich Bibliotek Naukowych (CERL), w których polska grupa członkowska skupia biblioteki naukowe gromadzące stare druki, w Stowarzyszeniu Europejskich Bibliotek Naukowych (LIBER), w organizacji BIBLIOTHECA BALTICA; podtrzymywano kontakty z Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku.

13. PODSUMOWANIE

Lata 2008 i 2009 można uznać za czas systematycznej realizacji zadań statutowych, kontynuacji wcześniejszych planów, ale i nowych przedsięwzięć i nowych wydarzeń kulturalno-naukowych.

Gromadzenie zbiorów przebiegało rytmicznie i przyniosło zadowalające wskaźniki, zarówno w odniesieniu do nowej książki jak i do zbiorów specjalnych. Dobrze to świadczy o pracy Biblioteki i o satysfakcjonującym finansowaniu zakupów dzięki staraniom Kancelarii PAN.

Na odnotowanie zasługuje fakt podjęcia systematycznego katalogowania on-line obiektów kartograficznych i historycznego księgozbioru XIX wieku (oba procesy wdrażane już pod koniec 2008 roku) a także starych druków.

Rok 2009 przyniósł znaczący postęp także w dziedzinie rozwijania własnej biblioteki cyfrowej. Zapoczątkowana jeszcze pod koniec 2008 roku, zamknęła się liczbą 600 tytułów wprowadzonych wg opisu Dublin Core do systemu dLibra w dniu 31 grudnia 2009 r.

Liczba odwiedzających platformę cyfrową Biblioteki osiągnęła ponad 40 000 wejść.

Podkreślić należy nawiązanie bliskiej współpracy ze Stacją Naukową PAN w Rzymie: kilkudniowy pobyt w Stacji kierownika Działu Opracowania i dwutygodniowa praktyka w Bibliotece pracownicy z Rzymu doprowadziły do decyzji o katalogowaniu rzymskich zbiorów on-line i umieszczeniu ich na serwerze Biblioteki a tym samym powiększenia bazy katalogowej VIRTUA o zbiory rzymskie.

Udostępnianie zbiorów realizowane było zarówno tradycyjnie, na miejscu, w czytelniach i pracowniach jak i coraz szerzej poprzez Internet, w postaci kopii cyfrowych dostępnych na własnej platformie cyfrowej lub w portalu NASK. Dotyczyło to przede wszystkim bazy ikonograficznej i bazy czasopism z lat 1800–1945. Niestety brak odpowiedniego oprogramowania uniemożliwił określenie liczby osób korzystających.

Wyraźnie wzrosła ilość odwiedzający bazę katalogu VIRTUA i bazę zeskanowanych katalogów kartkowych.

Wartym odnotowania jest fakt uruchomienia rewersu elektronicznego, pozwalającego na zamawianie książek on line, przez Internet. Kolejnym ułatwieniem dla czytelników było wprowadzenie sieci bezprzewodowej do czytelni i katalogu w budynku przy ul. Wałowej 24.

Z dużym uznaniem ze strony czytelników spotkało się utworzenie kameralnej czytelni XIX i 1. połowy XX wieku, oraz Pracowni Grafiki i Sali Wystawowo-Odczytowej. Stało się to możliwe w związku z przebudową i generalnym remontem pomieszczenia dawnej czytelni ogólnej w budynku historycznym, która po oddaniu do użytku czytelników nowego budynku, ze względu na wielkość zajmowanej powierzchni nie była w pełni wykorzystywana.

Pod koniec 2009 roku Dyrekcja otrzymała ogromnie ważną dla ochrony najcenniejszych obiektów wiadomość. W ramach projektu NOVUM została przyznana Bibliotece przez Zarząd Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej kwota 130 000 zł w celu założenia instalacji wentylacyjnej w magazynie Zbiorów Specjalnych. Tym samym Biblioteka Gdańska stała się po raz szósty beneficjentem wspomnianej Fundacji, która zawsze spieszy z pomocą finansową, gdy zagrożone są cenne obiekty lub zbiory.

W roku 2009 ostatecznie zakończono odkazanie księgozbioru warszawskiego, co umożliwiło ustawienie go na półkach według sygnatur, a tym samym udostępnienie go czytelnikom.

Innym, zasługującym na odnotowanie faktem było definitywne zamknięcie Projektu „Adaptacja i rewaloryzacja budynków Biblioteki Gdańskiej PAN – II etap” realizowanego w ramach ZPORR. Protokół Pokontrolny Wydziału Zarządzania Funduszami Europejskimi Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego pozwolił ostatecznie rozliczyć Projekt: całkowita wartość – 8 818 879,01 zł, koszty kwalifikowane – 7 522 539,01 zł, dofinansowanie – 2 042 206,55 zł.

Instytucją od 19 lat wspierającą w sposób znaczący działalność Biblioteki jest społecznie działająca Fundacja Biblioteki Gdańskiej, która wypełniając rolę mecenasa książki, pozyskuje z powołaniem środki przeznaczone na realizację prac bibliotecznych, m.in. na wspomniany projekt „Kartoteka na nośnikach elektronicznych – dokumentacja budowli gdańskich w zbiorach BG PAN”, angażując się finansowo i wspierając ją organizacyjnie. Fundacja umożliwiła wydanie XXV tomu „Libri Gedanenses”, opłacając koszty druku, sfinansowała pełną konserwację kart zabytkowego atlasu Orteliusa z 1612 roku, współfinansowała organizację konferencji naukowej, zakupiła szafy metalowe dla Zbiorów Specjalnych, przeznaczała wydawnictwa własne na potrzeby wymiany bibliotecznej.

Rok 2009 zamykał okres pełnienia przeze mnie funkcji Dyrektora Biblioteki Gdańskiej PAN. Kadencja trwała 12 lat i sprawowałam ją w poczuciu służby wobec szacownej, wielowiekowej instytucji nauki i kultury, przechowującej bezcenne dziedzictwo kulturowe, czując odpowiedzialność za jej stan i bezpieczeństwo, a także poczuwając się do obowiązku pomnażania skarbów Gdańskiej Książnicy dla przyszłych pokoleń. Pomysły dla Biblioteki wydarzenia, odnotowane w czasie tych 12 lat, były możliwe za sprawą solidarnej pracy i wysiłku całego Zespołu Biblioteki Gdańskiej PAN – Zespołu oddanego Bibliotece i jej zbiorom i troszczącego się o jej przyszłość, a także ogromnego zrozumienia i życzliwości jaką okazywały Bibliotece Władze Polskiej Akademii Nauk obu kadencji i Pracownicy Kancelarii PAN. Trudno też przecenić pomoc okazywaną przez Władze Samorządowe Województwa Pomorskiego i Miasta Gdańska: Urzędu Marszałkowskiego, Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Miasta i osobiście przez Prezydenta Pawła Adamowicza.

Wszystkim Pracownikom Biblioteki, a szczególnie mojej Zastępczyni – wicedyrektor mgr Wandzie Pętlickiej, która dźwigała razem ze mną cały ciężar odpowiedzialności i zaangażowania – składam w tym miejscu serdeczne podziękowania.

MARIA PELCZAR